

הצגת תכנית האב לתעסוקה

11.11.2024 | 116 נוכחים בזום

תקציר:

במסגרת חידוש תוכנית המתאר לירושלים, מקודם פרק התעסוקה. בתאריך 11.11.2024 התקיים מפגש לשיתוף הציבור בזום עם 116 משתתפים. הפגישה התמקדה באתגרים ובתוכניות העתידיות של תעסוקה בעיר. כיום בירושלים יש כ-6 מיליון מ"ר לשימושי תעסוקה, כאשר התוכנית שואפת להגדיל את היקף השטחים לתעסוקה בשנת 2050 לכ-15.5 מיליון מ"ר. משמעות הדבר היא להגיע לכחצי מיליון מועסקים עד שנת 2050 - תוספת של כ-200,000 מועסקים. האתגר המרכזי הוא יצירת תעסוקה איכותית ומגוונת עבור כל תושבי העיר, תוך התמקדות בהעלאת שיעור ההשתתפות של נשים ערביות וגברים חרדים בשוק העבודה, העלאת שכר העבודה ומשיכת יוממים שיעבדו בעיר. התוכנית כוללת הגדרה של מרכז מטרופוליני הכולל את רובע הכניסה לעיר, קריות הממשלה ע"ש בן גוריון, שלושת מרכזי העיר: הכללי, החרדי והמזרחי, וקריית הממשלה ע"ש בגין, חיזוק מרכזי התעסוקה העירוניים הקיימים והמתוכננים, פיתוח אזורי תעסוקה חדשים ברחבי העיר: , מרכזים רובעיים, יצירת שטחי תעסוקה בשכונות, בעקר בהתחדשות עירונית, ומרכזי תעשייה ומלאכה. צוין כי כיום מעל 95% מאזורי התעסוקה בעיר תפוסים, וישנה דרישה גבוהה מצד חברות להגיע לירושלים. השינויים המתוכננים כוללים תוספת גדולה של שטחי רצפה לתעסוקה, כאשר חצי יגיע מבנייה חדשה וחצי מהחלפת שטחים קיימים. התוכנית שמה דגש על עירוב שימושים ועל התמודדות עם התחרות מול מוקדים כמו תל אביב, בית שמש ומעלה אדומים.

יואל אבן, מהנדס העיר

איזה סוג של תעסוקה אנחנו רוצים לראות בעיר? התעסוקה בירושלים חזקה ומשמעותית, היא הכלי שלנו לפתח את העיר. אני לא מכיר הרבה ערים כדוגמת ירושלים, שמעל ל-95% מאזורי התעסוקה תפוסים. כולם רוצים, אבל אין מספיק אזורים ומשרדים. ירושלים היא מותג שאנשים רוצים להגיע אליו. אנחנו מזהים חברות ענק שרוצות להגיע לירושלים ויש לזה כל מיני סיבות.

חגי רגב, ממונה על הכלכלה האורבנית תכנית האב לתעסוקה – היבטים כלכליים

האתגר המרכזי של ירושלים הוא יצירת תעסוקה איכותית ומגוונת עבור כל תושביה

שלושה שינויים מהותיים משפיעים על תוכנית העבודה:

1. **אוכלוסיית ירושלים הרבה יותר מגוונת.** מאזן האוכלוסיות מייצר אתגרים בתחום התעסוקה - החשיבה על תוכנית התעסוקה דורשת להיות ברמה גבוהה ומתאימה.
2. **תפיסת התעסוקה אצל תושבי העיר משתנה** – מסלול החיים כבר לא מובן מאליו.

3. **המעבר לעירוב שימושים** יוצר דילמה מאד גדולה – נוצרה מלחמה באותו איזור על שימושים שונים. תפקדינו להיות מדויקים כדי לא לפגוע בשימושים השונים ונדרשת חשיבה אסטרטגית.

בירושלים כיום 6 מיליון מ"ר לשימושי תעסוקה - מתוכם כ-2.6 מיליון למשרדים פרטיים וציבוריים וכ-1.4 לתעשייה ומלאכה. ירושלים הולכת להגדיל את שטחי התעסוקה שלה ל-15.5 מיליון מ"ר בשנת 2050 ולהגדיל את היקף המועסקים בה ב-2050 לכחצי מיליון מועסקים. כלומר, יש להוסיף עוד 200,000 אנשים לשוק העבודה. לבנות, לתכנן ולייצר מקומות עבודה לכולם – יהיה אתגר לא פשוט. מנסים לייצר שינוי בשוק העבודה, כלומר לייצר התערבות שתגדיל ב-18% את שוק העבודה - להכפיל את כמות העובדים בירושלים, ולחזק את מעמדה של ירושלים בשוק התעסוקה הישראלי.

בשביל להניע את הכלכלה, ינקטו שתי פעולות:

1. PULL & PUSH - לדחוף את העובדים לשוק העבודה – בעיקר ערבים וחרדים ולמשוך אנשים למשרות איכותיות ברמת השתכרות גבוהה.
2. שינוי תפיסת התעסוקה בירושלים – שילוב מגוון ענפים לפעילות אסטרטגית.

יואב וינברג – יועץ פרוגרמתי, פז כלכלה והנדסה

אסטרטגיה כלכלית וביקושים עתידיים

נקודת המוצא של העבודה המרחבית היא אסטרטגיית התעסוקה ל-2050, לפיה צפויים 500 עד 600 אלף מועסקים בשנת 2050. התוכנית צריכה לתת מענה להיקף מועסקים זה.

שלושה יעדים אסטרטגיים מרכזיים:

1. העלאת ההשתתפות בכוח העבודה בקרב נשים ערביות וגברים חרדים.
2. העלאת כושר ההשתכרות של כלל האוכלוסייה.
3. הגדלת יוממות לתוך ירושלים למשרות בפריור גבוה.

כאמור, בירושלים קיימים כ-6.0 מיליון מ"ר לשימושי תעסוקה. מתוכם, כ-2.6 מיליון למשרדים פרטיים וציבוריים וכ-1.4 מיליון לתעשייה ומלאכה. ניתוח התחלות הבניה בעשור האחרון מצביע על מגמות גידול משמעותי בהתחלות בניה למשרדים, חלק גדול מהם בכניסה לעיר; גידול מתון בהתחלות בניה למלונאות; גידול קבוע בהתחלות בניה למסחר, העוקב אחר גידול האוכלוסייה; ירידה בהיקף התחלות הבניה לתעשייה.

לפי התחזיות נדרשת תוספת של כ-9.5 מיליון מ"ר לעיר. על מנת להגיע לנקודת היעד, נדרשים שינויים דרמטיים בתפקוד העיר, ביניהם שינוי התפקוד המטרופוליני של העיר: במגזר הממשלה והמוסדות, התחרות אינה קשה, משום שיש התאמה לאסטרטגיה הממשלתית. אך על ירושלים למנף ולהגדיל בהתאם גם את המשרדים הפרטיים. במגזרי התעשייה ומלאכה ומשרדים ומסחר, התחרות קשה. למוקדים המתחרים – מעלה אדומים, בית שמש ומטה יהודה יש יתרונות ברורים של מיקום וכוח אדם. ירושלים נדרשת להציב עצמה בתחרות למוקדים אלו – הן באמצעות יוממים שיגיעו מהמרכז, והן בגידול שוק המועסקים.

תמי גבריאל, גבריאל סגל, ראש צוות ותכנון עירוני ואדריכלי

תכנית האב לתעסוקה – היבטים מרחביים

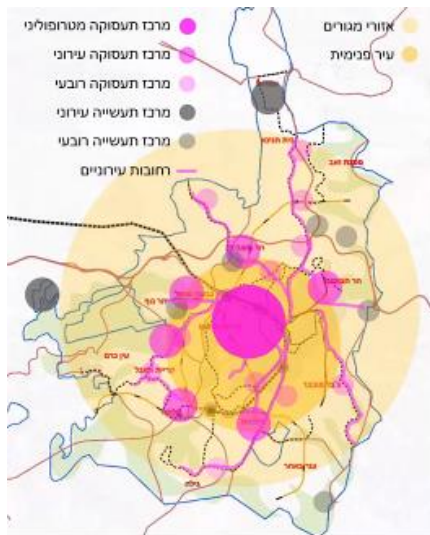
בבסיס הפריסה המרחבית של תחזית הביקושים, מספר עקרונות קבועים:

עקרונות קבועים בפיתוח חלופות התכנון

ירושלים תשמור על מעמדה כמוקד התעסוקה של המטרופולין ותחזק את מעמדה כמוקד ארצי ובינלאומי	ירושלים כמוקד תעסוקתי	
ריכוזי תעסוקה משמעותיים ימוקמו בסמיכות למוקדי תחבורה ציבורית ויהיו נגישים גם בתחבורה לא ממונעת, תחבורה זעירה ורכב פרטי	נגישות מיטבית לתעסוקה	
שטחי התעסוקה יתנו מגוון אפשרויות המותאמות לצורכי קבוצות האוכלוסייה ובפרט יגדילו הזדמנויות תעסוקה לגברים חרדים ולנשים ערביות	מתן מענה לקבוצות אוכלוסייה	
אזורי תעסוקה ישמשו מקום מפגש בין כלל תושבי העיר ויהיו מוקד המחבר בין התושבים למבקרים בעיר מהארץ ומחוץ לארץ	תעסוקה כמקום מפגש	
שימושי התעסוקה (לרבות שימושי תעשייה ומלאכה לא מטרדים) ימוקמו כך שמכל אזור מגורים ניתן יהיה להגיע אליהם בהליכה קצרה	ערוב שימושים עיר 15 דקות	
מגוון שימושי התעסוקה ופיזורם בעיר ייתן מענה לשירותים משרדיים, תעשייתיים, למלאכות ושטחי אחסנה הנדרשים לתפקוד העיר	מגוון שימושים תעסוקתיים	
אופן פיזור שימושי התעסוקה, שטחי הקרקע, היקפי הבניה והתנאים לפיתוחה יצרו בסיס ליישום התעסוקה בפועל אל מול חסמים אפשריים	ישימות שטחי התעסוקה	

הוצעו חלופות סכמתיות לפריסת התעסוקה – עסקים כרגיל, ריכוז מרבי, חיזוק מרכזים קיימים, פיזור מרבי, יצירת מרכזים חדשים. בכדי לתת מענה לעקרונות התכנון תוך התאמה למנועי הצמיחה נדרשת חלופה אינטגרטיבית, כאשר ידוע כי האתגר המרכזי הוא תכנון בתוך מרחב בו תוכניות ותרחישי פיתוח אחרים מקודמים. בנוסף, לא פשוט לאתר שטחי תעסוקה חדשים בירושלים.

פריסת שטחי התעסוקה בעיר | עקרונות

1. חיזוק המרכז המטרופוליני
2. מרכזי תעסוקה עירוניים כמוקדים משניים
3. מרכזי תעסוקה רובעיים ושימושי תעסוקה באזורי מגורים
4. מרכזי תעשייה ברמה עירונית ורובעית
5. עירוב שימושים ב'עיר הפנימית'
6. רחובות עירוניים מעורבי שימושים בין 'העיר הפנימית' לשכונות

כשליש משטחי התעסוקה נמצאים במרכז המטרופוליני, כשליש במרכזים העירוניים וכשליש במרכזים רובעיים ובשכונות. שטחי התעסוקה יגדלו פי 2.5 עד שנת 2050, כאשר מרבית הגידול יהיה באזורים שכיום הם מעוטי תעסוקה.

הוצג התשריט המוצע, שבו מופיעים איזורי יעוד, כפי שנהוג בתכניות מתאר כוללניות.

אפיון אזורי התעסוקה

• מרכז מטרופוליני

- **רובע הכניסה לעיר** – בעיקר משרדים, מסחר ומעט מגורים, תוך חיזוק וגידול היוממות בזכות המיקום.
- **קריית הממשלה** – פיתוח בשני מוקדים : קריית הלאום ע"ש בן גוריון תכלול מוסדות ציבור וקריית הממשלה ע"ש מנחם בגין במזרח העיר תכלול עירוב של משרדים לסקטור הפרטי, מגורים ומסחר.
- **מע"ר מרכז, מע"ר מזרח, מע"ר צפון, ומתחם התחנה** - מגורים, תעסוקה, מסחר ותיירות במינונים שונים
- **מרכזים עירוניים** – למשל:
 - **תלפיות** - עירוב משרדים ומגורים
 - **הר חוצבים** - תעשייה ומשרדים
- **מרכזים רובעיים** – למשל:
 - **דניאל ינובסקי** – בתי מלון מתחם זיו בשדרות הרצל
- **רחובות מעורבים**
 - רחוב עזה
 - רחוב שמגר
- **מרכזי תעשייה ומלאכה**, התמקדות בעטרות ומרכזי תעשייה משניים- במזרח ירושלים.

מה הלאה? כתיבת הנחיות תכנון ומדיניות לכל אחד מן האזורים והמוקדים, הכוללים יעדים כמותיים בחלוקה לשימושים, והטמעה בתהליכי התכנון המפורט המתקדמים בעיר.

שאלות ודיון:

יחיאל רודמן – חבר מנהל קהילתי רוממה.

למה להכניס אוכלוסיות אחרות וחדשות לאזורים חרדים? לאן ילכו הקהילות החרדיות? הציבור החרדי לא נמצא בלימודים האקדמיים- אבל מוכשר בלימודי תעודה. צריך להשכיל להביא משרדים ומרכזי תעסוקה – שלימודי תעודה משתלבים בהם – זה יביא פריצת דרך בכל הקשור לתעסוקה חרדית.

אין מקומות לשכור שטחי עבודה זולים. הר חוצבים, כניסה לעיר – אזורים יקרים. המגורים יקרים. אם אין לי איפה לעבוד, האנשים לא יעבדו. צריכה להתפתח חשיבה יצירתית לשטחי עבודה זולים.

חגי רגב – הסקטור הפרטי יעשה עבודה משמעותית ואיכותית בלהביא אוכלוסיות אחרות, למגורים ולמשרדים. זה בהשוואה למגזר הציבורי שיעשה את זה פחות טוב. התוכנית עוסקת במגוון מרכזי

תעסוקה מבחינת היצע מחירים ומגוון תעסוקות – במטרה לייצר פוטנציאל לצמיחה, גם בתחומי תעסוקה לא רגילים.

עפר גרידינגר -

1. מה התפקיד של מוסדות הציבור בירושלים? מה חלקם בכוח? אוניברסיטאות, בתי חולים וכו'. - תשובה: תכנית האב לא כוללת התייחסות למוסדות הציבור, על אף שהם משמשים כמעסיקים משמעותיים.
2. מה העמדה לגבי- תעסוקה בקרבת הבית? פיזור מול ריכוז. - תשובה: העמדה היא תעסוקה מפוזרת ובקרבת הבית ככל שניתן. התוכנית מציעה פריסה היררכית, פריסה ברובעים ובתוך השכונות במטרה לחזק את התעסוקה בקרבת הבית. בנוסף, אחד מעקרונות התכנון שהוגדרו הוא "עיר 15 דקות".
3. הפוטנציאל האדיר והייחודי של ירושלים שטרם מומש – הוא בקרב האוכלוסיות הערבית והחרדית. איך מגיעים לפיתוח תעסוקה במזרח העיר? לא בהכרח היבטים מרחביים. תשובה - **יעל לב שני** – הרשות לפיתוח ירושלים
סל כלים משולב למימוש פוטנציאל העלאת אחוז האוכלוסייה בשוק העבודה - כלים תכנוניים (פריסה מרחבית, יחס תעסוקה מגורים, הסעת המונים) וכלים המשלימים (חינוך, שפה, מודעות, חיזוק העיר, מענקים ועוד).

מוסטפא ג'ברין - יועץ תנועה ותחבורה -

העירייה מסתמכת על תקן חנייה ישן 5166. יש תקן חנייה ארצי חדש ומעודכן מ-2016. פריסת התעסוקה לאורך צירי המתע"ן, אם היא לא תלווה בהפחתה בתקני חניה לאורך הרק"ל, לצד ציפוף לאורך הרק"ל – יהיו השלכות משמעותיות על מערכת הדרכים.

ארז וגנר – ארגון העובדים מן – קידום נשים בתעסוקה במזרח העיר. המרכזים העירוניים ושירותי הציבור העירוניים – לא קיימים כיום במזרח ולכן במערב צריכים לספק את תושבי המזרח. מה המקום של שירותי הציבור האלה בתוך התוכנית? אלו כלים משלימים.

- תשובה: הפריסה שהוצעה הערב לא עוסקת במבני ציבור, לא כנותני שירותים ולא כמעסיקים.

רונית למברוזו – פורום אורבני גינות העיר, הנהלת המנהל הקהילתי.

1. משרדים פרטיים – שטחי משרדים פרטיים הולכים וקטנים בכל העולם. למה בתוכנית המצג הפוך?

- תשובה: המגמה לא בהכרח נכונה, העבודה אולי היברידית, אבל זה לא מאה אחוז בבית. המגמות הקיימות מצריכות גידול גם במשרדים. בנוסף, יש ירידה במגמת העבודה מהבית. המגמות משתנות.

2. התוכנית עוסקת בהרבה מובנים של תכנון פיזי. אבל חסרים אספקטים חברתיים, שהיא תלויה בהם בשביל להתקיים. ירושלים הולכת ונהיית פחות אטרקטיבית לחילונים. יש בתוכנית אחדות בין קבוצות האוכלוסייה.

תשובה: כאמור, התכנית מציעה מגוון משרות כמענה לקבוצות האוכלוסייה השונות בירושלים ואף בשאיפה למשוך אוכלוסייה מחוץ לעיר – אם כתושבים חדשים ואם כיוממים. בהתאם, תכנית האב מציעה מגוון סוגי תעסוקה בפיזור רחב. עם זאת, מענה מלא אכן מצריך התייחסות להיבטים חברתיים, שמקומם במהלכים נפקדים מתכנית האב.

צביקה מינץ – יועץ תכנוני

חסר בתוכנית - נושא היזמות, עד כמה האוכלוסייה יזמית? האם רוצים לעודד את זה? במזרח העיר – בנושא בעלויות הקרקע, יש מקום להתמודד עם הבעיה.

ינאי אפלבוים – אדריכל

- צריך להיות הבדל אסטרטגי משמעותי בין הפרק הזה, לפרק המרחב הציבורי. המרחב הציבורי צריך להיות סטטוטורי, התעסוקה צריכה להיות אסטרטגית - היא צריכה בעיקר לדחוף ולקדם פרויקטים שהם לא סטטוטוריים.

- חסרה התייחסות לנושא המסחר ומיקוד אסטרטגיות בנושא.
- איך מעודדים ומשלבים תעסוקות רכות? עסקים וגורמי תעסוקה קטנים. הם צריכים להיות מפוזרים כמה שיותר בעיר. להכניס לעקרונות התוכנית ולפתח כלים שיעודדו את זה.

לורה וורטון –

- אנשים עם מוגבלויות ומרחבים מוגנים – חסרה התייחסות.
- מעונות - במזרח העיר בפרט, אך חשוב בכל העיר - תנאי חשוב ליציאה לעבודה.
- תשתיות במזרח העיר – בעיות אינטרנט, קליטה סלולארית, תשתיות בנוסף לתחבורה שהוצג.
תשובות: **חגי רגב-**

האתגר המרכזי הוא התעשייה – אנחנו צריכים לשלב תעשייה בעירוב שימושים, שינוי תקנים, תעשיות שיעבדו בתוך שכונות מעורבות, או לצופף את איזורי התעשייה הקיימים – איך אפשר לייצר בירושלים, שאין בה יתרות שטחים – תעשייה חדשה וציפוף של תעשייה?

יעקב ווייסברג –

הייתה הצגה של מרכזי תעסוקה באזורים שונים – אלו אמצעים שאמורים לתת מענה לתהליכים בשוק העבודה. חסר ההיבט של מחקר שווקי עבודה.

תשובות: יואב וינברג –

בעניין התחומים שחסרים – אנחנו נמצאים בתוך תהליך תכנון מוגדר. היבטים כמו מוסדות הציבור הם לא במנדט שלנו. ככה עושים תכנון מרחבי בישראל. אנחנו לא מתעסקים בהכול.

ברמה הספציפית -

מסחר – התעסקנו במסחר ברמה הפרוגרמטית, התוכנית לא התעמקה בהרבה היבטים אחרים של מסחר - המיקוד הוא בפריסת שימושי התעסוקה. ברמה המרחבית- נגענו ברחובות המסחריים, עיקר העיסוק הוא במסחר בקומות הקרקע ברחוב- היקפים ומיקומים.

מלונאות – נושא שצריך להעמיק בו בהיבטים של תיירות. מלונאות מבחינתנו זה עוד שימוש שיכול להשתלב באזורי התעסוקה. מעבר לזה, סומנו אזורים מגורים מעורבי שימוש במלונאות.

ברמה הכמותית של ניתוח שוק – התוכנית לא עסקה בזה.

עסקים קטנים – עוד נושא שהתכנית לא העמיקה בו. עם זאת, עסקים קטנים ויזמות מקומית נתמכים באפשרות לשילוב שטחי תעסוקה בשכונות המגורים ובמוקדים רובעיים.

ריכוז שאלות והתייחסויות מהצ'אט:

1. מה סוגי התעסוקה שיהיו?
תשובה: התייחסות לנושא ניתנה בהצגת התכנית לעיל. באופן כללי התכנית מאפשרת את כלל סוגי התעסוקה. עיקר השטחים מיועדים לתעסוקה משרדית לסוגיה, אך נשמרים גם אזורים לתעשייה ולמלאכה. בנוסף, התכנית מתייחסת לשימושי מלונאות, בילוי ופנאי ברמת שימושים מותרים באזורים שונים. התכנית לא עסקה בתעסוקה במוסדות ציבור (בתי חולים, אוניברסיטה ושירותי ציבור מקומיים).
2. האם התחזיות מתחשבות בקורונה ובמלחמה?
תשובה: לא. תכנית לטווח זמן של 30 שנה אינה מתייחסת להיבטים אלו. עם זאת, ניתוח מגמות ארוכות טווח לוקח בחשבון תקופות של האצה והאטה בגידול מספר המועסקים ובפיתוח שטחי תעסוקה.
3. האם במסגרת העבודה שנעשתה נלקחו בחשבון מגמות של עבודות היברידיות/עבודה מהבית?
תשובה: עבודה היברידיה היא תופעה שהתפתחה בשנים האחרונות ועדיין קשה להצביע על מגמה ברורה. יש לציין כי בצד עבודה היברידיה ניתן לראות מגמות אחרות ובהן שיפור רווחת העובד והגדלת היקף שטחים למועסק, חללי עבודה שיתופיים ועוד. כל אלו יכולות לפעול בכיוונים שונים. התחזיות לשטחי התעסוקה נשענו על המשך מגמות קיימות של גידול בהתחלות הבניה לתעסוקה ויצירת מלאי תכנוני מספיק למגמות אלו. אכן עשויות להתפתח מגמות של ירידה בקצב התחלות הבניה, במקרה כזה ניתן להניח שהיקפי התעסוקה המתוכננים לא יתממשו במלואם.
4. נשמע ששוק המשרדים חווה אתגרים כעת ויש עודף משרדים, איך אתם רואים את התעסוקה העתידית מלבד משרדים?
תשובה: כאמור במענה לשאלה 3 לעיל, קיימות מגמות שונות בשוק המשרדים שלא כולן מצביעות על ירידה בהיקף השטחים הנדרש. בכל מקרה, גם אם אכן תהיה מגמה של ירידה בדרישה לשטחי משרדים, עדיין מדובר בסוג התעסוקה הרחב ביותר. יש לציין כי תחת ההגדרה "תעסוקה משרדית" נכללים ענפי תעסוקה שונים, שאינם בהכרח פעילות משרדית.
5. היכן ניתן לראות את תרחישי הפיתוח של המגורים לאור המטרו?
תשובה: בתכנית המטרו
6. בסופו של דבר, מה יגרום לחברות הייטק, גדולות וגם חברות הזנק, לפתוח משרדים בתלפיות למשל, במקום באזור תל אביב?
תשובה: אזור התעסוקה בתלפיות אינו מוטה לחברות הייטק בהכרח. שטחי תעסוקה בהעדפה להייטק על שלביו השונים ממוקמים בהר חוצבים ומתחם ה'הוגייטק' בסמוך לגבעת רם. חברות הייטק יוכלו כמובן להתמקם גם באזורי תעסוקה אחרים בעיר משיקולי נגישות ומחיר. הגדלת היצע שטחי התעסוקה וגיוון השטחים יציעו אפשרויות רבות יותר לעסקים בעיר ובכלל זה לחברות הייטק. עם זאת, משיכת חברות הייטק לעיר כרוך באמצעים נוספים שאינם חלק מתכנית האב.
7. איך אזור התעשייה משתלב עם התכנית שהתפרסמה היום ל- 11,000 יחידות דיור בעטרות?
תשובה: יש באזור עטרות פוטנציאל פיתוח נוסף ע"י ציפוף וניצול קרקע טוב יותר. בנוסף התכנית ממליצה לצמצם את הקף המגורים המתוכננים ולהקצות יותר שטחים לתוספת שטחי תעשייה. זה האזור האחרון בעיר בו ניתן להקצות שטחי תעשייה משמעותיים חדשים.
8. האם התכנית כוללת התייחסות גם לתעסוקה ברמה השכונתית? שטח לנפש לתעסוקה? איזה שימושי תעסוקה לתעדף ברמה השכונתית? השאלה נשאלת בשל הכנסת שטחים לתעסוקה ברמה השכונתית לתכניות מפורטות ע"י הוועדה המחוזית.

תשובה: התכנית מאפשרת שילוב תעסוקה ברמה שכונתית – באופן מוגבל כחלק ממרקם המגורים ובאופן נרחב יותר באיתור מוקדי תעסוקה רובעיים המצויים ברובם על צירי הרכבת הקלה או תחנות מטרו עתידיות. כלל, התכנית אינה עוסקת בפירוט שימושי התעסוקה המועדפים אלא מגדירה את שימושי התעסוקה האפשריים.

9. האם בתהליך הכנה תכנית אב תומכת בהבטי תשתיות כגון אנרגיה חשמל תקשורת מים וביוב מחזור ואשפה, זאת עבור הגידול הצפוי בשטחי תעסוקה, מגורים, תיירות ציבור? וכיו"ב? מה לגבי שטחי העסוקה והמסחר שמקודמים במסגרת תכניות התחדשות עירונית נקודתיות? האם מישהו בדק את ההיתכנות הכלכלית והפריסה המרחבית שלהם? תשובה: היבטי תשתית, למעט תשתיות תחבורה, לא נבחנו במסגרת התכנית. שטחי מסחר שמקודמים במסגרת תכניות התחדשות נכללים בקיבולות התעסוקה המשולבות באזורי מגורים.

10. בירושלים כבר לא תהיה תעשייה מסורתית. יוכלו להשתתף תעשיות שיצליחו להשתלב בשילוב שימושים. כמו מוסך סוברו מבריק בצד שימושים אחרים-כמו בתלפיות. תעשייה מסורתית רחבת היקף תהיה במטרופולין. אני מציע לעירייה לבנות הסכמים ושיתופי פעולה עם רשויות אחרות במטרופולין בהסכמי שיתוף הכנסות, אשכולות וכו'. תשובה: היקף מסויים של תעשייה נדרש בגבולות העיר. בנוסף, כאמור, תעשייה היא אחד הענפים היכולים לתרום להגדלת שיעור ההשתתפות בשוק העבודה. עם זאת, אכן מגבלות קרקע והיבטים נוספים מגבילים את האפשרות לשילוב תעשייה בעיר ויהיה צורך לבחון מענים אפשריים אחרים במטרופולין.